

DMHS-Aktiviteter 2017

vedr. den antikke medicinhistorie

Særomvisning på Glyptoteket

Studietur til Grækenland

Antik græsk medicin og dens udslag i billedkunsten (Særomvisning)

- Torsdag den 31. august 2017 på Ny Carlsberg Glyptotek

På Glyptoteket er der en stor samling skulpturer og billeder med relation til græsk kultur. I den anledning er det lykkedes at arrangere en særomvisning med Rune Frederiksen, arkæolog, ph.d., forsknings- og samlingschef på Glyptoteket og tidl. direktør på Det Danske Institut i Athen. Det ekstraordinære arrangement var tænkt som en oplagt optakt til den græske DMHS-medlemstur. Der var rigtig god opbakning til omvisningen hvor 23 medicinhistorisk interesserede deltog.

Rune Frederiksen indledte særomvisningen med at vise os Asklepios, lægeguden i den græske mytologi, søn af Koronis og Apollon. Det mest berømte kultsted for Asklepios lå i Epidauros, og hertil drog syge og gennemgik behandlinger, som guden foreskrev dem i drømme, mens de lå i helligdommens store sovesal. Asklepios blev ofte, som det også ses på Glyptoteket, skildret som en ældre mand med skæg, støttet til en lang stav, som en slange snor sig om - en æskulapstav, som siden er blevet et symbol på lægekunsten.

Som det ses på det makedonske relief i marmor fra ca. 420 f. Kr. over en offergave til lægeguden Asklepios, får de unge mænds stenkast helseguden Asklepios til at vise sig i slangeskikkelse. Den syge hilser ham fra sin bære. Til Asklepios' grav i Epidauros var der tilknyttet en slangekult.

Derpå viste Rune Frederiksen os marmor-statuen af den sårede amazone fra Rom fra ca. 150 e.Kr. Amazonen tager et skridt frem, hvilket giver et svaj i hendes krop, og på grund af den løftede arm står statuen ikke i kontrapost-stilling; hun er afslappet.

Den løftede arms bevægelse virker umiddelbart yndefuld, men amazonen har et snitsår under højre arm, hvorfra blodet pibler. Det er derfor en reelt en attitude, som viser smerte, da hun er blevet såret. Idéen med kunsten var her, at den skulle være symbolsk, mens stilen skulle være i harmoni og balance. Statuen har derfor et lidt udtryksløst, naturalistisk ansigt med krøllet, opsat hår.

Slutteligt viste Rune Frederiksen os eksempler på, hvordan der på buster var gengivet fysiske kendetegn. Vi så fx komediedigteren Menanders (343-291 f.Kr.) delvist deforme hoved gengivet på en romersk kopi af den græske original, mens Caligulas vanvid (12-41 e.Kr., romersk kejser fra 37) blev fremvist på panserportrætbusten ved brug af en skarp kant.

Alt i alt en rigtig lærerig og spændende særomvisning med en fremragende formidler.

Af Ulrik Bak Kirk, medlem af DMHS-bestyrelsen

Offergave til lægeguden

Anatomi

Velkomst

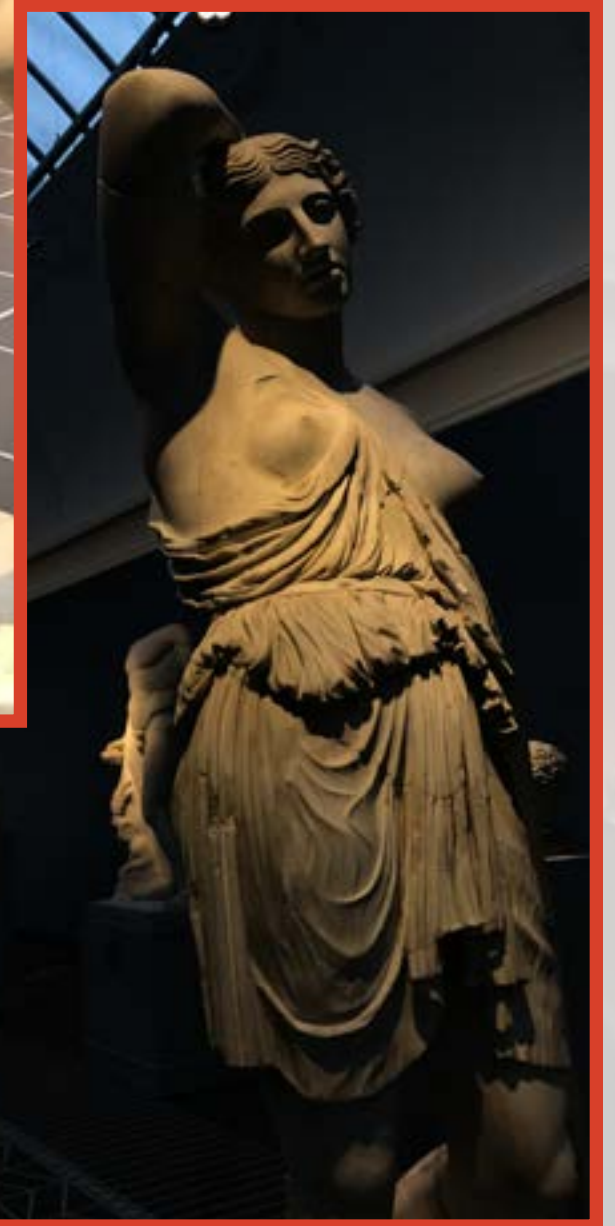
Lægeguden Asklepios

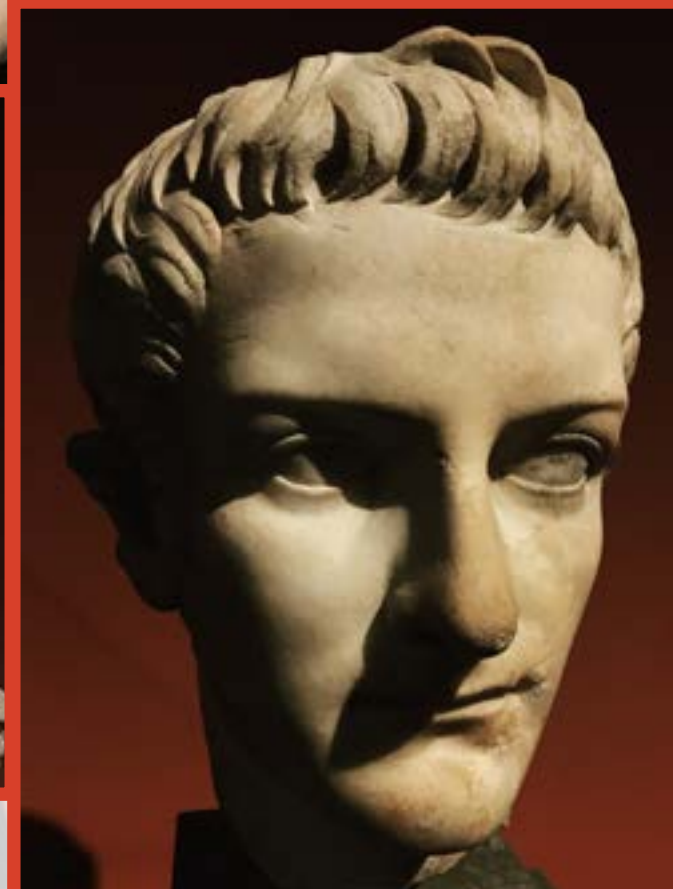
Lægeguden Asklepios

Såret amazone, sandalens detaljer nærstuderes

Meander

Caligua

Caligua

Såret amazone

Såret amazone

DMHS-studietur for 21 medlemmer til Grækenland

- fra den 16. til den 23. september 2017

Programmet var tilrettelagt således at det gav en grundig indføring i såvel det antikke som det nutidige Grækenland. En glimrende engelsksproget og historisk kyndig græsk guide viste os rundt på Akropolis, Akropolis museet, Nationalmuseet, Korinth, Mykene, Epidauros og Nafplio.

Dagligdagens Grækenland blev formidlet på flere vandring rundt i byen ved Hanna, mangeårig sekretær på Det Danske Institut i Athen, med stor lokal indsigt efter 45 års ophold i landet. Flere af deltagerne bidrog til det faglige program på baggrund af ekspertviden om forskellige emner (pest og dens smitteveje, medicinske instrumenter, voksafttryk af hudsygdomme, miraklerne i Epidauros). En rungende dansk bas demonstrerede den uovertrufne akustik på det antikke teater i Epidauros.

Som tilvalg var der vandring forbi bygninger som de danske arkitekter Christian og Theophilus Hansen har æren for, det antikke Agora, det moderne Stadion, Syntagma pladsen og Parlamentet.

Fra Lycabettus-højen ser man hele Athen for sine fødder, det smukkeste tidspunkt er ved solnedgang, når det græske flag stryges og hele byen glimter med Piræus og Middelhavet i baggrunden. En middag på Lycabettus-højen var værdsat.

Blæksprutter, lam og den lokale vin var ofte på menuen. En formidabel vinsmagning en sen eftermiddag i Athen overbeviste deltagerne om, at der i dag produceres græske vine på et meget højt niveau, yderligere visualiseret ved besøg på et mindre vin/oliven-produktionssted på Peloponnes den sidste dag.

For foden af Akropolis byggede Herodes Atticus i årene 160-175 f.Kr 'Herodion' et stort teater med plads til +4.000 tilskuere. I sommermånederne opføres de gamle græske tragedier samt koncerter, opera og ballet. At sidde på de gamle marmorbænke en varm sommeraften, sammen med flere tusinde festklædte grækere; hvor lysene tændes og opførelsen starter når solen går ned, er en uforglemmelig oplevelse. Vi fik en flot aften med traditionel og moderne ballet og musik ved 'Béjart Ballett Lausanne'.

Det Danske Institut i Athen ligger tæt på Plaka ud til en lille plads med en byzantinsk kirke fra det 11 århundrede. Instituttet lukkede velvilligt dørene op til en rundvisning samt lån af foredragssal. Det muliggjorde et spændende og informativt møde med den danske ambassadør i Athen, som på 1½ time gav os en opdatering om Grækenland, de politiske omvæltninger, flygtninge krisen, økonomi og Danmarks rolle i den sammenhæng.

De første fem dage var vi godt indkvarteret på hotel 'Divani Palace' i et stille byområde få skridt fra Akropolis. De sidste dage gik turen til Peloponnes med indkvartering på Hotel Leto-Nuevo, i Nafplio, hvor den flotte udsigt, friske brise og badning i Middelhavet var en god afveksling til 30-35 graders varme i Athen.

Det faglige program var tilrettelagt af speciallæge dr med Anne-Marie Worm. Dele af det praktiske program blev koordineret af Trekking-bureauet i Danmark og et lokalt græsk bureau.

Deltagerne sagde...

"Tak for hyggeligt selskab på en meget fint tilrettelagt tur til Athen med fokus på det medicinsk-historiske aspekt. Min viden om Grækenland er øget flere hundrede procent! Vekselvirkningen mellem teoretisk viden og 'selvsyn' er utrolig vigtig."

"Tak for en meget veltilrettelagt rejse til Athen. Vi blev meget klogere på Grækenlands historie, Asklepios og aktuelle forhold samtidig med fornøjelser og hyggeligt samvær."

"Tusind tak for en fantastisk tur, som vi har nydt meget."

"Vi takker mange gange for en dejlig tur: Veltilrettelagt - godt ledet med gode og varierede oplevelser. Vi nød det i fulde drag - ikke mindst pga det gode inspirerende rejseselskab."

Agamemnons dødsmaske

Akropolis

Asklepios

Ballet på 'Herodion'

Moulage
(xeroderma pigmentosum)

Foran Parlamentet

Hanna fortæller

Tagterassen
Danske Institut

Herodion

Panorama

Mykene Løveporten

Museion for moulagerne

Nike templet

Stoa på Agora

Sygros Hospitalet

Tagterassen i Athen

Zeus eller Poseidon

Varicer i oltiden

Udsigt Danske Institut